



Spørgsmål og svar vedr. annonceringens "Udvikling af nye, grønne teknologier i Nord- og Syddjylland"

Spørgsmål	Svar
Projektindhold: projekttyper mv.	
1. Inkluderer PtX også den del, der omhandler grøn energiproduktion - for eksempel udstyr til vindmøllebranchen?	I annonceringens afsnit 4 fremgår, at midlerne til PtX er knyttet op på en politisk PtX-aftale fra 15. marts 2022, hvor formålet er udvikling og fremme af grøn brint og grønne brændstoffer. Produktion af VE er en afgørende forudsætning i værdikæden. En ansøgning kan dog ikke alene have fokus på VE, da annonceringens fokus ligger på udviklingen af den specifikke nøgleteknologi PtX. Derfor vil der i en situation, hvor der er konkurrence om midlerne, være højere vægt til de projekter som fokuserer på den direkte teknologiudvikling. Hvorvidt udstyr til fx vindmøllebranchen kan støttes, afhænger derfor af en konkret vurdering af ansøgningen som helhed herunder aktiviteter, formål mv.
2. Kan projekttipe 2 søges af en (selvejende statslig) uddannelsesinstitution - udstyr til afvikling af kurser/uddannelse indenfor nøgleteknologierne?	Ingen aktørtyper er udelukket fra at søge de forskellige projekttyper/aktiviteter. Det vil være en konkret vurdering, om hvorvidt projektet/aktiviteterne falder inden for annonceringens rammer. Dog kan der være udfordringer i forhold til statsstøtte.
3. I de igangværende og tidligere projekter vedrørende CCUS har erfaringen været, at det er ganske få virksomheder, der tænker kompetencebehovsaflaring og kompetenceforsyning ind fra begyndelsen. De ved simpelthen endnu ikke, hvor mange medarbejdere med nye kompetencer, de har behov for og inden for hvilke specifikke uddannelsesområder. Kan et rent kompetencerettet projekt have et primært fokus på at behovsaflære og gøre virksomhederne klar til (via	Et projekt, der alene handler om kompetenceudvikling, kan være en udfordring, hvis der ikke kommer deltagere igennem nogle forløb. Det skyldes, at projektet ikke bidrager til de programfastsatte indikatorer. Det er et krav, at projekter leverer på programfastsatte output- og resultatindikatorer. Det er dog ikke udelukket, at behovsaflaring (i mindre omfang) kan indgå som en projektrelevant aktivitet, hvis det har sammenhæng til det øvrige projekt.



kurser/uddannelse) yderligere kompetenceudvikling inden for de grønne nøgleteknologier – med et sekundært mål om at få x antal i gang med eller tilmeldt <i>specifikke</i> kurser/uddannelse?	
4. Kan man ikke have ledige med? Så de står med de færdigheder, virksomhederne forventes at have brug for senere, hvorved de pågældende antageligt bedre kan få arbejde?	Ledige er nævnt som en del af målgruppen i FRO-programmet. Vær dog opmærksom på, at aktiviteter i øvrigt opfylder annonceringens og programmets formål jf. vurderingskriterie A, samt at der leveres på relevante programfastsatte output- og resultatindikatorer. Det betyder bl.a., at fokus hovedsageligt vil være i relation til virksomheder og op- eller omkvalificering af deres medarbejdere i højere grad end kompetenceudvikling af ledige.
5. Kan behovsaflarung af kompetencer og kursusudvikling være et mindre element af en Projekttype 3?	Se svar på spørgsmål 3 sidste afsnit.
EU-fondenes grundvilkår: støttereuler, statsstøtte mv.	
6. Er der mulighed for at få et tilsagn med en støtteprocent pr. partner i stedet for pr. projekt?	Der udstedes ét tilsagn med én støtteprocent (og ét tilsagnsbeløb) til tilsagnsmottageren. I Støtteberettigelsesvejledningen afsnit 2.1 fremgår, at "Erhvervsstyrelsen forholder sig som udgangspunkt ikke til, hvordan EU-støtten fordeler sig internt i projektet, og projektet har således en fleksibilitet til internt at organisere sig økonomisk, som det passer bedst. [...] Statsstøttereulerne kan betyde, at et projekt skal overholde regler for, hvor meget støtte hver enkelt økonomisk partner kan modtage. "
7. Gælder regler for eksterne indkøb også ved 40 pct. – kontoplan, hvor der søges tilskud til løn, og hvor eksterne indkøb er en del af egenfinansiering?	Reglerne for eksterne indkøb gælder for alle projekter. Det er dog kun de udgifter, der indgår som direkte udgifter i den valgte kontoplan, og som dermed fremgår eksplicit af budgettet, der skal dokumenteres. Hvis man vælger 40 pct.-kontoplanen er de direkte udgifter løn, mens indkøb skal dækkes af det udokumenterede tillæg, men under hensyntagen til støttereuler og statsstøttereuler.
8. Er det defineret, hvad "X" kan være i PtX-projekter?	Se også spørgsmål 1. I PtX-strategien (Udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer) fremgår det, at PtX-teknologien gør det muligt at producere brændstoffer og kemikalier, der kan erstatte fossile produkter i en række svært omstillelige sektorer. Fokus er på at fremme grøn brintproduktion og grønne PtX-produkter. "X" er ikke defineret nærmere.
9. I annonceringsmaterialet står der "Videreudbetalingen fra	Kravet om videreudbetaling, så virksomhederne har støtten i hænde senest 30 dage efter, at virksomhederne har



operatøren skal ske, så virksomhederne har støtten i hænde senest 30 dage efter, virksomhederne har afrapporteret udgifter til operatøren." Hvordan fungerer dette i praksis? Vi afrapporterer til ERST i marts og september, men hvis en virksomhed afrapporterer udgifter til os i maj, kan vi jo først indrapportere i september. Hvordan overholder vi så reglen om de 30 dage?	afrapporteret udgifter til operatøren, er uafhængig af, hvornår operatøren afrapporterer til Erhvervsstyrelsen. Det betyder, at uanset hvornår virksomheden vælger at afrapportere til operatøren, skal operatøren sørge for at udbetale støtte til virksomheden, så virksomheden har støtten i hænde senest 30 dage efter virksomheden har afrapporteret. Til brug for at overholde dette krav, kan Erhvervsstyrelsen udbetale op til 20 pct. af tilsagnsbeløbet i forskud til operatøren. Forskuddet udbetales, når Erhvervsstyrelsen har modtaget et korrekt underskrevet tilsagn. Forskuddet beregnes på baggrund af de samlede støtteberettigede udgifter, fradraget udgifter til investeringer som anlæg, maskiner, udstyr, patenter, knowhow, licenser, jord, bygninger og materialer m.v. samt den andel af overhead, der knytter sig til investeringer. Der er ikke et 30-dages krav om videreudbetaling for udgifter, som der ikke er beregnet forskud på baggrund af. Beløb, som Erhvervsstyrelsen udbetaler på baggrund af godkendte afrapporteringer, modregnes først i forskudsudbetalingen i forbindelse med slutrapportering. Det betyder, at Erhvervsstyrelsen udbetaler på baggrund af de støtteberettigede omkostninger, der er i den enkelte afrapportering, og at operatøren derfor principielt har det oprindelige forskudsbeløb til rådighed på ny efter hver godkendt afrapportering. Der gøres opmærksom på, at der tilbageholdes 10 pct. af tilsagnsbeløbet, indtil det enkelte projekt er gennemført, og styrelsen har godkendt slutregnskabet.
10. Som en offentlig uddannelsesinstitution vil vi vel ikke kunne gå under de minimis-reglerne, når de pågældende aktiviteter, vi potentielt søger støtte til, er til uddannelsesmæssige aktiviteter og ikke erhvervmæssige aktiviteter?	Selvom man er en offentlig uddannelsesinstitution, kan et eventuelt tilskud godt være omfattet af reglerne om statsstøtte. Hvorvidt tilskud til en offentlig uddannelsesinstitution er statsstøtte, afhænger derfor af en konkret vurdering af ansøgningen, herunder aktiviteter, formål mv. Ingen aktørtyper, herunder offentlige uddannelsesinstitutioner er udelukket fra at anvende de minimis forordningen, hvis betingelserne for anvendelsen heraf er opfyldt.
11. Ydes der støtte til fødevarersektoren? Ex. udnyttelse af sidestrømme og kommerialisering heraf?	Ingen sektorer er udelukket fra at søge, men der er begrænsninger for nogle sektorer og aktører jf. annonceringens afsnit 5. Vær opmærksom på at projektet skal falde inden for de nøgleteknologier: PtX, CCUS og brun bioraffinering, der støttes med nærværende annoncering.



12. Vil der være nogen konflikter i at opnå støtte igennem FRO, hvis man har fået/får støtte fra andre, fx EU's Innovation Fund	Projekter kan i princippet godt opnå tilskud fra flere EU-fonde, men der kan ikke ydes støtte fra flere europæiske fonde til samme udgift i et projekt. Det betyder, at den samme udgift ikke kan opnå tilskud fra andre EU-fonde, fx at den samme faktura ikke kan opnå støtte fra flere forskellige europæiske fonde. Hvis der opnås støtte fra flere europæiske fonde, håndteres dette ved en opdeling i delprojekter med en separat projektøkonomi pr. delprojekt, og hvor de enkelte udgifter ikke medtages flere steder. Dette sker for entydigt at kunne identificere, fra hvilken europæisk fond en given udgift støttes. Hvis der er søgt eller opnået støtte fra andre europæiske fonde, skal dette oplyses i ansøgningen. Se mere i vejledning om støtteberettigelse afsnit 4.10 Finansiering fra andre europæiske fonde.
13. Hvis man skal søge sagkyndig rådgivning til statsstøtte - hvem kan Erhvervsstyrelsen anbefale?	Det er op til ansøger selv at afsøge markedet for rådgivning.
Diverse	
14. Kommer I også ind på idébeskrivelse?	Der opfordres til, at I drøfter jeres projektidé med annonceringens kontaktpersoner hos Erhvervsstyrelsen, særligt hvis I påtænker at anvende gruppefritagelsesforordningen, da disse projekter kan være komplicerede at indpasse i forhold til tilskudsrammerne.
15. Hvad er deadline for idebeskrivelse og kort møde	Hurtigst muligt. Ansøgningsfristen er den 10. oktober. Vi prøver at være fleksible, så vi kan tage møder med kort varsel.
Andre svar på løbende henvendelser	
16. I start august indsendte vi en række innovationssamarbejder, som programansøgninger i regi af Erhvervsfyrtårn Syd og Nord, som har geografisk sammenfald med FRO geografien. Hvordan er det bedst for os at gøre det, hvis konsortier ansøgt i regi af fyrtårnene har interesse i også at ansøge FRO indkaldelsen med et udvidet eller tilstødende projekt scope?	Der er ikke forbud imod at søge flere annonceringer samtidig som sådan. Dog skal I være obs på en række forhold herunder statsstøtte, særligt hvis der i Fyrtårne III eller øvrige annonceringer er søgt under gruppefritagelsen. Derudover gælder de almindelige støtteregler jf. Støtteberettigelsesvejledningen herunder ift. finansiering, afsnit 4, fx om ej dobbeltfinansiering, og I selvfølgelig skal oplyse alle finansieringskilder. Hvis aktiviteterne under Fyrtårne III eller øvrige annonceringer er søgt under gruppefritagelse, skal I være opmærksomme på, at det i relation til statsstøtte under den generelle gruppefritagelse er en betingelse, at støtten har tilskyndelsesvirkning. Vær særligt opmærksom på dette, hvis aktiviteterne igangsættes inden indsendelsen af en ansøgning til FRO, da tilskyndelse fortolkes stramt. Denne kan risikere ikke at være intakt, hvis der på nogen måde er igangsat aktiviteter forinden. For de aktiviteter I eventuelt påtænker at ansøge om støtte til via FRO, er der et krav om, at aktiviteterne i den eventuelle



	FRO-ansøgning klart skal kunne adskilles fra tidligere aktiviteter, hvor gennemførelsen er påbegyndt (fx i relation til fyrtårnsprojektet). Hvis to eller flere projekter, såfremt de begge ansøges under den generelle gruppefritagelsesforordning, ikke kan adskilles klart fra hinanden, og især hvis der ikke er nogen sandsynlighed for, at de uafhængigt af hinanden vil få teknologisk succes, kan de betragtes som et enkelt projekt. De ansøgte projekter skal altså kunne adskilles og stå alene med selvstændigt formål og resultat. Der kan ikke være tilskyndelsesvirkning i et projekt, der allerede har igangsat aktiviteter i henhold til gruppefritagelsesforordningens artikel 6, stk. 2. I tilfælde af, at der ikke er tilskyndelsesvirkning, kan gruppefritagelsesforordningen ikke anvendes. Alternativt vil statsstøtten, under hensyn til gældende regler og begrænsninger, kunne ydes under de minimis forordningen.
17. En projekttidé går på et projekt som handler om at udvikle og opskalere et testanlæg til produktion af bioolie fra biomasse i projektperioden. På sigt (efter projektperiode) skal dette kunne bruges som iblanding i almindelig råolie, som kan laves til brændsel til fx skibsindustrien. Er det et problem i forhold til FRO -forordningens artikel 9, litra d) hvor det fremgår, at der ikke må ydes støtte til "investeringer i forbindelse med produktion, forarbejdning, transport, distribution, lagring eller forbrænding af fossilt brændsel"	Der vil altid være tale om en konkret vurdering, men forbuddet skal i udgangspunktet fortolkes restriktivt.
18. I forhold til begrænsningerne i annonceringens afsnit 5 vedr. Virksomheder omfattet af ETS-systemet. Hvis én virksomhed, med et CVR-nr. som ikke er omfattet af ETS-systemet er koncernforbundet med en anden virksomhed, som er omfattet af ETS, har det da påvirkning den førstnævnte virksomhed?	Begrænsningen gælder for alle aktiviteter, hvor det er relevant herunder især men ikke udelukkende projekttype 2, men også projekttype 1. Det vil være afhængigt af den konkrete situation, herunder fx hvilken branche et datterselskab opererer indenfor. Hvis den støtte, der søges om, vedrører en investering med henblik på at opnå en reduktion af drivhusgasemissioner fra aktiviteter, der er opført i bilag I til direktiv 2003/87/EF, vil det dog umiddelbart være vores opfattelse, at de vilkår, som gælder for virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, jf. annonceringen, også vil gælde for fx et datterselskab.